

HEPDAK DANIŞMA KURULU 5. TOPLANTI GÜNDEMİ VE TOPLANTI RAPORU

Tarih: 4 Aralık 2025; Türkiye yerel saat: 13.00-14.30

KATILIMCILAR

Prof. Dr. Gülsen Kocaman (Koordinatör), Emekli Öğretim Üyesi

Prof. Dr. Dilek Özmen (HEPDAK Başkanı)

Prof. Dr. Ayla Bayık, Emekli Öğretim Üyesi

Prof. Dr. Ayşegül Dönmez (HEMDEK Başkanı)

Prof. Dr. Sultan Taşçı (SABDEK Yürüttüme Kurulu Üyesi) (**KATILMADI**)*

Prof. Dr. Ayşe Karadağ (Koç Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi)

Doç. Dr. Havva Arslan Yürümekoğlu (HEMED Başkanı)

Doç. Dr. Memnun Seven (Massachusetts Amherst Üniversitesi, ABD) (**KATILMADI**)*

Dr. Oya Gümüşkaya, (Western Sydney Üniversitesi, Avustralya)

**Katılmayan üyeler görüşlerini yazılı olarak ilettiştir.*

KONU: Hemşirelikte klinik öğretimin iyileştirilmesi için “akademi-uygulama alanlarının işbirliği”

GÜNDEM: Dünyada uygulanan örnekler incelenerek ülkemiz için ulusal düzeyde kurumsallaştırlabilecek model önerilerinin tartışılması ve kısa/orta vadeli hedeflerin belirlenmesi.

KONUNUN ÖZETİ: Sağlık hizmetlerinde bakım kalitesi, nitelikli hemşire iş gücünün yetiştirilmesiyle doğrudan ilişkilidir. Türkiye'de hemşirelik eğitimi son yıllarda niceliksel olarak büyümüş olmakla birlikte, eğitim ve uygulama alanlarının niteliği istenen düzeye ulaşamamıştır. Bu durum, hem öğrencilerin ve mezunların klinik yeterlilik düzeylerini hem de hizmet sunumunun niteliğini olumsuz yönde etkilemeye ve yeni mezunlarda çalışma yaşamına uyum sorunları yaşanmaktadır.

Akademî-uygulama alanlarının işbirliği (AUAİ); yükseköğretim kurumları ile sağlık kuruluşlarının ortak hedefler, paylaşılmış kaynaklar ve karşılıklı sorumluluk ilkeleri doğrultusunda, eğitim, uygulama, araştırma ve kalite iyileştirme süreçlerini bütünlüğe taşıyan bir iş birliği modelidir. Bu bağlamda, AUAİ'nin, hemşirelik eğitimi için ulusal düzeyde hayata geçirilmesi, eğitimin niteliğini güçlendirmek ve sağlık hizmetlerinin kalitesini artırmak açısından bir gereklilikdir.

Uluslararası düzeyde AUAİ çalışmaları 1980'lerde ABD'de başlamıştır. 2000'li yıllarda itibaren AUAİ için; Avrupa, Avustralya, Yeni Zelanda, Kanada ve Asya'da da ulusal politikalar geliştirilmektedir. Bu ülkelerde uygulanan değişik modellerde, AUAİ'nin ulusal ölçekte uygulanmasıyla gerçekleşen ya da beklenen iyileşmeler şunlardır:

- **Eğitim alanında;** müfredatın uygulama gereksinimlerine göre güncellenmesi, klinik eğitim kapasitesinin artırılması, öğrencilerin profesyonel kimlik ve klinik karar verme becerilerinin güçlendirilmesi,
- **Hizmet alanında;** kanita dayalı uygulamaların yaygınlaşması, klinik rehberlik kapasitesinin gelişmesi, bakım kalitesi ve hasta güvenliğinin iyileştirilmesi beklenmektedir.

Eğitim ve uygulama alanlarının etkileşimi, hemşirelikte bilimsel bilgi üretimi ile bakım hizmeti sunumu arasında sinerjik bir döngü oluşturacaktır. Böylece hemşirelik eğitimi çıktılarına yansayan gelişmeler, doğrudan sağlık hizmetlerinin kalitesine katkı sağlayacaktır.

HEPDAK standartlarında yer alan “*uygulama alanlarının, fiziksel yapı ve olanaklar (eğitici yetersizliği dahil) açısından öğrencilerin program amaçlarına ve çıktılarına ulaşması için gerekli özelliklere sahip olması, dış paydaş katılımı ve işbirliği, sürekli iyileştirme ve kalite güvencesi*” gibi konular AUAİ ile zenginleşecek alanlardır. Bu nedenle, AUAİ'nin ulusal düzeyde yapılandırılması hem hemşirelik lisans programlarının akreditasyon gerekliliklerini karşılamasına, hem de Türkiye'nin sağlık hizmetleri kalitesine katkı sunacaktır.

NOT: Yukarıdaki kısa açıklama notu, kaynak listesinde yer alan makalelerden özetlenmiştir. Konuya ilgili pek çok yayın vardır. Zamanlarınızın sınırlı olacağı düşünülerek önerilerimize temel oluşturacak kaynaklar seçilmiştir.

Kaynaklar

- American Association of Colleges of Nursing (AACN) & American Organization of Nurse Executives (AONE). (2017). *Guiding principles for academic-practice partnerships (Revised ed.)*.
- AACN/AONL Academic-Practice Advisory Committee And Nursing Experts Across The Nation (November 24, 2025) The AACN/AONL Academic-Practice Partnership Playbook: From Shared Vision to Action.
- Beal, J. A., Alt-White, A., Erickson, J., Everett, L. Q., Fleshner, I., Karshmer, J., ... & Gale, S. (2012). Academic practice partnerships: A national dialogue. *Journal of Professional Nursing*, 28(6), 327-332.
- Brennan, B. A., Olson, C., & Gramlick-Mueller, A. (2025). Enhancing Nursing Education Through Academic-Practice Partnerships: Evaluating the Implementation of the Academy of Clinical Essentials Clinical Model. *Nurse Educator*, 10-1097.
- Fitzpatrick, K., & Forcina, J. (2025). Building academic-practice partnerships for clinical instructor partners: A step-by-step implementation framework. *Journal of Professional Nursing*.
- National Council of State Boards of Nursing (NCSBN). (2016). *A new framework for practice-academic partnerships*. NCSBN.
- Robertson, B., McDermott, C., Star, J., & Clevenger, C. K. (2021). The academic-practice partnership: educating future nurses. *Nursing Administration Quarterly*, 45(4), E1-E11.
- Şendir, M., Çelik, S., Dişsiz, M., Güney, R., Kolcu, M., Kabuk, A., ... & Bektemür, G. (2018). Hemşirelik eğitimi ve uygulamasında yeni bir yaklaşım: Hemşirelik eğitimi ve uygulamasının bütünlüğü. *Journal of Academic Research in Nursing*.

HEPDAK DANIŞMA KURULU'NUN, 4.12.2025 TARİHLİ TOPLANTI RAPORU

KONU: Hemşirelikte klinik öğretimin iyileştirilmesi için “akademi-uygulama alanlarının işbirliği”

GÜNDEM: Dünyada uygulanan örnekler incelenerek ülkemiz için ulusal düzeyde kurumsallaştırılabilen model önerilerinin tartışılması ve kısa/orta vadeli hedeflerin belirlenmesi.

GÖRÜŞMELER VE DURUM DEĞERLENDİRMEŞİ ÖZETİ:

Ülkemizde, işbirliği uygulamalarının çoğunlukla kurumsal düzeyde yürütüldüğü, bu uygulamaların, işbirliği ilkelerine uyulmaması nedeniyle sürdürülebilir olmadığı vurgulanmıştır.

Amerika Birleşik Devletleri’nde kurumsal işbirliği modellerinin belirlenen ilkeler çerçevesinde daha güçlü ve sistematik bir yapıya kavuştuğu ve farklı ortaklık modelleri kullanıldığı ifade edilmiştir.

İngiltere ve Avustralya’dı işbirliği modellerinin sağlık bakanlığı ve üniversiteler düzeyinde ulusal politikalarla yapılandırıldığı; öğrenci eğitiminin hemşirelerin görev tanımları içinde açıkça yer aldığı belirtilmiştir.

KARAR: Ülkemizdeki deneyimler, karşılaşılan güçlükler ve dünyada kullanılan modeller dikkate alınarak, işbirliği modelinin ulusal düzeyde ve sürdürülebilir bir çerçevede yapılandırılmasına gereksinim olduğu sonucuna varılmıştır. Bu kapsamda, söz konusu modelin geliştirilmesine yön verebilmesi amacıyla hazırlanan taslak eylem planının HEMDEK öncülüğünde yürütülmesine karar verilmiştir. “**Sürdürülebilir Bir Akademi-Uygulama Alanı İşbirliği’nin Ulusal Düzeyde Kurumsallaştırılmasına Yönelik Eylem Planı**” taslağı, HEMDEK toplantısında görüşülmek üzere HEPDAK Danışma Kurulu Üyesi ve HEMDEK Başkanı Prof. Dr. Ayşegül Dönmez’e iletilmiştir.